

Μακεδονικά

Τόμ. 1

Ανδρέα Horvath, Ουγγροελληνική Βιβλιογραφία. Budapest, 1940. Σελ. 96. «Ουγγροελληνικά μελέται» αριθ. 12. (Ουγγριστί και ελληνιστί.)

Ευάγγ. Στ. Τζιάτζιος

doi: [10.12681/makedonika.9366](https://doi.org/10.12681/makedonika.9366)

Copyright © 2016, Ευάγγ. Στ. Τζιάτζιος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Τζιάτζιος Ε. Σ. (2017). Ανδρέα Horvath, Ουγγροελληνική Βιβλιογραφία. Budapest, 1940. Σελ. 96. «Ουγγροελληνικά μελέται» αριθ. 12. (Ουγγριστί και ελληνιστί.). *Μακεδονικά*, 1, 587–588. <https://doi.org/10.12681/makedonika.9366>

matie, stîfôs = στυφός, caravachir = караβοκύρης. β) Τέχνα ι. λέξεις: ipsos = (γ)ύψος, igrasie = ύγρασία, architécion κλπ.

Τὸ 2ον κεφάλαιον περὶ τῆς θέσεως τῶν ἑλληνικῶν στοιχείων τῆς φαναριωτικῆς ἐποχῆς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ρουμανικῆς γλώσσης ἀσχολεῖται α) μετὰ τὴν χρονολογίαν τῶν φαναριωτικῶν στοιχείων, β) μετὰ τὰς πιθανότητας τῆς ἀμέσου προελεύσεως (filiation), γ) τὴν γεωγραφικὴν κατανομὴν τῶν φαναριωτικῶν στοιχείων, δ) τὴν διπλὴν μορφήν τῆς ρουμανικῆς γλώσσης κατὰ τὸν 18ον αἰ. καὶ ε) τὰ φαναριωτικὰ στοιχεῖα εἰς τὴν σημερινὴν ρουμανικὴν γλῶσσαν.

Τὸ 3ον κεφάλαιον τῶν γραμματικῶν παρατηρήσεων περιλαμβάνει α) τὴν φωνητικὴν, β) τὴν μορφολογίαν καὶ γ) τὴν σημαντικὴν τῶν δανεισθεισῶν λέξεων.

Τὸ 4ον κεφάλαιον περιλαμβάνει τὸ Λεξιλόγιον κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν μετὰ μεταφράσεων καὶ καταχωρίσεως χωρίων ἐκ τῶν πηγῶν διαφόρων ρουμάνων συγγραφέων.

Ἡ μελέτη αὐτὴ τοῦ κ. Gàldi ἀποτελεῖ ὑπόδειγμα ἐργασίας μεθοδικῆς σχετικῶς μετὰ τὸν πλουτισμὸν τῶν γλωσσῶν ἐξ ἄλλων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συμβαίνει μετὰ ὅλας τὰς γλώσσας τῶν ἔθνων, τῶν ἐλθόντων εἰς ἐπαφὴν πρὸς ἄλληλα, ἰδίως μάλιστα τῶν Βαλκανικῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων τόσον εὐεργετικῶς ἐπέδρασαν ἢ Ἑλληνικὴ γλῶσσα.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΤΖΙΑΤΖΙΟΣ

Ἄνδρᾶ **Horvâth**, Οὐγγροελληνικὴ Βιβλιογραφία. Budapest, 1940. Σελ. 96. «Οὐγγροελληνικαὶ μελέται» ἀριθ. 12. (Οὐγγριστὶ καὶ ἑλληνιστί.)

Ὁ ἐκλεκτὸς Οὐγγρος ἐπιστῆμων νεοελληνιστῆς κ. Horvâth διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν οὐγγροελληνικῶν σπουδῶν προέβη εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς «Οὐγγροελληνικῆς βιβλιογραφίας» ἀπαραιτήτου βοηθήματος διὰ πάντα μελετητὴν. Εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην ὁ συγγραφεὺς περιέλαβε μόνον τὰ ἔντυπα, τὰ σχετιζόμενα μετὰ τὸν νεώτερον Ἑλληνισμὸν, διότι περὶ τῶν ἐκδόσεων τῶν σχετικῶν μετὰ τὴν κλασσικὴν φιλολογοίαν τῶν ἐτῶν 1901 - 1925 ὑπάρχει ἡ βιβλιογραφία τοῦ κ. A. Moravec (Bibliografia philologiae classicae Hungaricae 1901 - 1925, Budapest, 1930), περὶ δὲ τῶν σχετικῶν μετὰ τὰς βυζαντινολογικὰς ἐρεῦνας ἀπὸ τοῦ 1914 καὶ ἐντεῦθεν ἡ τοῦ κ. I. Moravcsik (Les récentes études byzantines en Hongrie, Revue des Études Hongroises et Finno-Ougriennes 1 (1923) 61 - 70, Bulletins régionaux. Hongrie (1922 - 1931) Byzantion 6 (1931) 657 - 702, Bulletin hongrois (1931 - 1938), Byzantion 14 (1939) 459 - 496.

Ὁ βιβλιογράφος ὡς βᾶσιν τῆς συλλογῆς τοῦ εἶχε τὴν προγενεστέραν βιβλιογραφικὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ κατὰ μέγα μέρος ἡ συλλογὴ τοῦ ὀφείλεται εἰς τὰς ἐπιτοπίους ἐρεῦνας, τὰς ὁποίας ἔκαμεν οὗτος εἰς τὰς διαφόρους βιβλιοθήκας τῆς Ἑλλάδος καὶ Οὐγγαρίας καὶ δὴ τῆς Κοζάνης, τοῦ Pest, τοῦ Kecskenet καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου τῆς Βουδαπέστης, ὅπου εὗρε σημαντικὸν ἀριθμὸν νεοελληνικῶν ἐντύπων τῶν ἐγχωρίων οὐγγρικῶν τυπογραφείων.

Εἰς τὴν «Εἰσαγωγὴν» ὁ κ. Horvâth ὁμιλεῖ περὶ τῶν βοηθημάτων τῆς ἐργασίας του, τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ Ἑλλήνων, τῶν ἐκδόσεων του καὶ τῆς ἀνάγκης νὰ διασωθῶσι ταῦτα ἀπὸ τὸν ἐξαφάνισμὸν. Ἀκολουθεῖ 1) κατάλογος 92 συγγραμμάτων Ἑλλήνων συγγραφέων τυπωμένων εἰς τὴν Οὐγγαρίαν, τῶν ὁποίων ὁ συγγραφεὺς κάμνει διεξοδικὴν πωσ περιγραφὴν, 2) 25 ἔντυπα ξενόγλωσσα, 3) 18 ἔντυπα οὐγγρικά, ρουμανικὰ καὶ σερβικὰ μεταφρασμένα ἐκ τῶν ἑλληνικῶν τῶν ἐκδοθέντων ἐν Οὐγγαρίᾳ, 4) 12

συγγραμμάτων Ἑλλήνων συγγραφέων κατοίκων τῆς Οὐγγαρίας ἐκδοθέντα ἐντὸς τῆς Οὐγγαρίας, 5) 6 ἔντυπα ξενόγλωσσα, Παρατίθεται κατόπιν πίναξ ὀνομάτων συγγραφέων καὶ μεταφραστῶν.

Εἰς τὸ Β΄ μέρος τῆς ἐργασίας περὶ τῶν συγγραμμάτων Οὐγγῶν συγγραφέων μετὰ τὴν «Εἰσαγωγήν» παρατίθεται κατάλογος 346 συγγραμμάτων ἀναφερομένων εἰς τὸν νεώτερον Ἑλληνισμόν καὶ ἀκολουθεῖ λεπτομερῆς πίναξ ὀνομάτων καὶ πραγμάτων.

Ἡ ἐργασία αὕτη τοῦ κ. Horváth, συντεταγμένη μετὰ μεγάλην μεθοδικότητα καὶ εὐσυνειδησίαν, εἶναι ἀνεκτίμητος καὶ ὡς τοιαύτην τὴν χαιρετίζομεν μετὰ χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης.

ΕΥΑΓΓ. ΣΤ. ΤΖΙΑΤΖΙΟΣ

† Πρ. Λεοντοπόλεως **Σωφρονίου Εὐστρατιάδου**, Ὁ Ἅγιος Δημήτριος ἐν τῇ ὕμνογραφίᾳ. Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ ΙΑ΄ τόμου τῆς Ἐπετηρίδος τῆς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν σπουδῶν (Ἀθήναι 1935) σελ. 120-150.

Ἡ ἀγιογραφικὴ φιλολογία ἔχει τραβήξει ἀπὸ χρόνια τοὺς σοφοὺς τῆς Εὐρώπης. Κι ἔτσι μονάχα ἐξηγοῦνται τὰ εἰδικὰ ἀγιολογικὰ ἔργα, πού μᾶς ἔχουσι δώσει ὁ Anrich, ὁ Gelzer, ὁ Usener, οἱ Krumbacher, Ehrhard, Aufhauser ὁ Delehaye καὶ ἄλλοι σοφοὶ εὐρωπαῖοι. Σ' ἐμᾶς ἡ ἐρευνα αὕτη βρίσκεται ἀκόμα στὰ πρῶτα τῆς βήματα, γιὰ νὰ μὴ πεῖ κανεὶς πῶς εἶναι ἀνύπαρκτη. Κι ὅμως ἡ μελέτη τῶν κειμένων αὐτῶν ἔχει τεράστια σημασία γιὰ τὶς ἱστορικο-φιλολογικὰς ἐπιστήμας. Γιατὸ καὶ κάθε προσφορά ἀπ' τὴν ἀγιολογικὴν φιλολογίαν μᾶς εἶναι πάντα καλοπρόσδεκτη.

Ὁ πρ. Λεοντοπόλεως κ. Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης εἶχε τὴν ὠραία ἐμπνευση νὰ μᾶς δώσει τὸν Ἀϊ-Δημήτρη στὴν ὕμνογραφίαν. Ἐνα θέμα ἀληθινὰ πλουσιώτατο. Ὁ Ἀϊ-Δημήτρης εἶναι χωρὶς ἄλλο ἢ πῶς δυνατὴ μορφή τῆς ἑλληνικῆς ἀγιολογίας, πού ἔχει ἐμπνεύσει ποιητὰς καὶ ρήτορας κάθε ἐποχῆς καὶ κάθε δυναμικότητος. Ἔτσι μετὰ τὸν καιρὸ δημιουργήθηκε μιὰ ὀλόκληρη ποιητικὴ καὶ ρητορικὴ φιλολογία, ὥστε εἶναι ν' ἀπορεῖ κανεὶς πῶς δὲ βρέθηκε κανένας ἴσαμε σήμερον, πού νὰ τὴν καταπιασθεῖ στὰ σοβαρὰ καὶ νὰ κάμει μιὰ συστηματικὴ τῆς ἐκδοσης.

Τοῦ πρ. Λεοντοπόλεως κ. Σωφρονίου Εὐστρατιάδου ἡ ἐμπνευση ὠραία, μὰ ἡ προσπάθειά του νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ εἰμεινε μισή. Ἀπὸ τὰ ἀγνωστα ἔργα τῶν ποιητῶν τῆς ἐκκλησίας πού ἔχουσι θέμα τοὺς τὸν Ἀϊ-Δημήτρη κάμνει μονάχα ἓναν κατάλογο καὶ σημειώνει τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ τέλος κάθε ὕμνου, τὸν κῶδικα καὶ τὴν Βιβλιοθήκην, ἀπ' ὅπου πῆρε τὰ κομμάτια. Ὁλόκληρη δημοσιεύει μονάχα μίαν Ἀκολουθίαν στὴν παραμονὴ τῆς γιορτῆς τοῦ Ἀϊ-Δημήτρη κ' ἓνα Ἰδιόμelo γιὰ τὴν γιορτὴν τοῦ ἴδιου Ἀγίου. Ἀφοῦ ἔκαμε τὸν κόπο καὶ μάζεψε ἀπ' ὅλους τοὺς κῶδικους ὄλων τῶν Βιβλιοθηκῶν τοὺς ὕμνους γιὰ τὸν Ἀϊ-Δημήτρη, ὁ κόπος νὰ τοὺς δουλέψῃ καὶ νὰ μᾶς τοὺς δώσει σὲ μίαν ὑποδειγματικὴν κριτικὴν ἐκδοσὴν ὅσο κι ἂν θάτανε μεγάλος, δὲ θάτανε οὔτε ἄχαρος οὔτε κι ἀνέλπιδος.

Ἐμεῖς οἱ νέοι ἐπιστήμονες ζητοῦμε, ἂν ὄχι πολλὰ πράγματα. τοὐλάχιστο δουλειὰ συστηματικὴν, πού νὰ μᾶς γίνῃ ὁδηγῆτρα, ἀπὸ κείνους πού καταγίνονται χρόνια, ζωὴ ὀλόκληρη πὲς, μετὰ τὰ κείμενα μιᾶς ἐποχῆς.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΣΑΡΑΣ